

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrt A Din 2.-, do 100 vrt A Din 2.50, od 100 do 300 vrt A Din 3.-, večji inzerati peti vrt A Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni lasek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

STRAHOVITA RUDNIŠKA KATASTROFA V KAKANJU

V bosanskem rudniku Kakanj je nastala v soboto popoldne strahovita eksplozija metana — Izmed 221 rudarjev se jih je rešilo samo 91 — Doslej so našli 52 mrtvih, usoda 78 rudarjev pa še ni znana

Kakanj, 22. aprila. r. Malo mesto Kakanj v visokem srezu je zavito v črno. Strašna katastrofa, ki se je pripetila v soboto okrog poldneva v kakanjskem rudniku, je izzvala žalovanje v sleherni hiši. Ni hiše, ki bi ne obklovala vsaj ene žrtve. To je ena največjih katastrof v vsej Evropi, a doslej največja v Jugoslaviji.

Kakanj je največji premogovnik v Bosni, ki daje na dan po 90 do 100 vagonov črnega premoga. V rudniku je bilo zadnje mesece

zaposlenih 1250 rudarjev.

Delajo v dveh skupinah, dve tretjini v jami, a tretja tretjina pri drugih napravah. Prva skupina začne z delom ob tridesetih na 7. jutraj. Kakor vsak dan so bili tudi v soboto zjutraj zbrani delavci v pozivnici, ki se nahaja nasproti vhoda v rov, odkoder se pošiljajo na delo. Predvečeršnjim so odšli delavci na delo še bolj veseli, ker je bila sobota, izplačilni dan, ki ga pač vsak rudar nestrno pričakuje. Poleg tega je podružnica »Jadranske strazice« v tej rudarski koloniji pripravljala zabavo v dvorani Rudniškega doma, ki je bila že v soboto dopoldne vsa okrašena z zelenjem, cvetjem in zastavami. Toda namestu veselja in zabave se je preselila v to dvorano žalost in smrt in sedaj so v njej številne krste s trupli onih, ki so se hoteli tu pozabavati. Ko je opoldne zatulila sirena in napovedala odmor, ni pač nihče slutil, da se blizu

strašna katastrofa.

Ob 13.45 se je sprožila v električni centrali avtomatska naprava za signaliziranje nesreč. V svoje največje presenečenje je dejurni uradnik opazil, da pojava obremenitev strojev v jami. Istočasno se je začelo zamolklo bobnenje in zemlja se je stresla kakor ob močnem potresu. Iz rova stare jame in skozi razične dovode se je začel viti gost črn dim. Oglasila se je alarmna sirena, ki je v srhch rudarskih rodbin izzvala strah in grozo. Sirena je trobila vedno strašneje. Iz centrale so poteknili dobri zvezi z rudarji v jami, toda

nihče se ni več javil.

Vse telefonske zveze so bile prekinjene. Veliko divjalo, ki vlačil iz rova s premo-gom naložene vagonete, se je s silnim treskom utrgalo in izgubilo v globino. Hip nato je v blaznem strahu pribežal iz rova rudar in z vzklikom:

»Vsi so mrtvi!«

napovedal grozno nesrečo. To je izzvalo paniko in vse je pričelo drveti proti rovu. Takoj je stopila v akcijo reševalna četa, opremljena z aparati za dihanje in krenila v rov, ki je bil napolnjen z gostim dušljivim dimom. Ekspedicijo je vodil osebno direktor rudnika inž. Kučan, ki se je pri reševanju tudi sam hudo ponesrečil. Težko divjalo ga je stisnilo k zidu in mu zdrobilo desno roko v podlakti.

Rudarji so bili zaposleni po vsej jami, največ pa jih je bilo v takozvanem najglobljem horizontu. Nesreča se je zgodila na vsem tretjem horizontu.

Reševalna četa

pod vodstvom inženjerjev je krenila v treh smereh, ker je področje, na katerem so bili zaposleni rudarji, zelo razprostrto. Skušali so čimprej prodreti do kraja, kjer se je pripetila nesreča.

Žal pa so reševalci našli samo še na mrtve ljudi, na mrtve tovariše, ki so bili, kakor da bi jih polih s katranom. Le oni rudarji, ki so bili blizu izhoda, so se rešili. Vseh je

ušlo smrti samo 91.

Živega so našli samo enega rudarja, ki je ležal pri sesalki in ki ga je vrglo v kanal za vodo. Bil je še pri življenju, ko so ga našli ter ga naglo spravili na svoji zrak. Gre za Slovenca Janeza Štoka. Zdravniki se trudijo, da ga ohranijo pri življenju, imajo pa malo upanja, ker je hudo zastrupljen s plini.

Kolkor se da sklepati po raznih okolnostih, je prišlo do katastrofe zaradi eksplozije metana, plina, ki se pojavlja v vseh premogovnikih, ponekod manj, drugod bolj. Samo mala neznamna iskra zadostuje, pa se vžge in eksplodira.

Eksplozija metana

je tudi v tem primeru bila katastrofalna. Del rudarjev je bil ubit pri eksploziji sami, večji del pa se je ponesrečil zaradi posledic eksplozije, na eni strani zaradi razredčenega zraka, na drugi strani zaradi strupenih plinov, v katere se pretvarja metan po eksploziji. Rudarji, ki so prizadeti od same eksplozije, so strahovito oprejeni in po večini popolnoma zgoreli. Tehnični učinek eksplozije je bil strašen. V mnogih krajih se je rov sesul, kar še otežkoča reševalno akcijo. Še hušji je

bil učinek vročine, ki se razvija pri eksploziji metana in doseže temperaturo od 1500 do 2000 stopinj Celzija. To je taka vročina, pri kateri se stale vse kovine. Pri vstopu v jamo so se kmalu po prvem alarmu začele zbirati preplašene žene, deca, bratje, očetje ponesrečenih rudarjev. Kakor

smrtni diš

gre šepetaje od ust do ust: »Plin, eksplozija metana, katastrofa v jami, jama smrti.« — kakor sedaj nazivajo nesrečni rov. S strahovito brzino se širi strašna vest od hiše do hiše in kmalu ve za njo ves Kakanj. Iz rova prinašajo mrtvece. Najprej pet, deset, in kot ogromna pošast narašča število na 20, 30, 50... Število žrtev se veča po geometrijski progresiji: 50, 60, 100, koliko je ostalo užalostljenih družin, koliko otrok brez očeta in hranitelja. Prepadih obrazov stoji naokrog in ne morejo verjeti, da je vse to res. Tolažijo se, da je morda le mala lokalna eksplozija, zaradi katere so se rudarji ponesrečili. To je njihova poslednja nada. Vroče molitve pošiljajo vsemogočnemu, da bi vrnil življenja očetov. Toda usoda teh siromakov je neizprosna. Ko so začeli iz rova prinašati

zoglenela trupla

so spoznali, da je nesreča velika, da presega vse dosežanje rudniške katastrofe.

Ginljiva je požrtvovalnost, ki jo ob vsaki taki priložnosti pokažejo rudarji. Na prvo vest o nesreči so prihiti vsi, ki niso bili na poslu, da pomagajo rešiti tovariše, ne da bi pri tem mislili na lastno življenje, na lastno varnost. Vse je zlasti zadivil herojski podvig inž. Buconjića. Nešteto krat se je spustil v nevarni rov in iščal mrtvece, dokler se ni sam zgrudil, zastrupljen od plinov. Preneeti so ga morali v bolnišnico. Tako se je zgodilo še mnogim drugim, ki so tvegali lastno življenje za spae svojih tovarišev.

Okrog stare jame so se vso noč zbirale množice.

Glas o nesreči

se je širil od sela do sela in od povsod so prihajali seljaki, da pomagajo pri reševanju. Mnogi so prišli po dve in tri ure daleč peš. Ob 2. ponoči se je razširila vest, da so se ponesrečili tudi vsi reševalci. Res so se mnogi onesvestili vlad zastrupljenja in od velikega napora kmalu pa so prihitele na pomoč reševalne čete iz okoliških rudnikov, tako iz Breze, Zenice, Kreke in celo iz Mostarja. Ob 3. jutraj pa so morali vsako reševanje ustaviti, ker so se v rovi napolnili s smrtonosnimi plini.

V temno noč je odmeval samo zvok motorne žage, ki je delala vso noč. Pripravljali so

krste za nesrečne žrtve.

O rešitvi ni več govora. Telefonska centrala je nepretrgano zaposlena. Iz vse države prihajajo vprašanja o katastrofi in o položaju. Javljajo se Ljubljana, Zagreb, Beograd. Sorodniki vprašujejo po svojih. Rudarji pa leže drug poleg drugega, v enostavnih kr-

nih krstah. Okrog njih se gnetejo sorodniki in prijatelji ter iščejo svoje. Toda le težko jih je spoznati. Mnogo so mogli identificirati samo po ostankih obleke, ševljev, prelatih in drugih malenkostih.

Reševalci pripovedujejo, da so našli rudarje v raznih pozicijah. Nekateri so dvignili roke in tako jih je zatekla smrt, ki je morala nastopiti v trenutku. Mnoge rudarje so našli z žepnim robcem v roki in gotovo niso imeli niti toliko časa, da bi si ga pritiskali na usta in se tako zaščitili pred plinom. Toda to so šele žrtve, ki so bile bolj oddaljene od samega mesta eksplozije. Do tod doslej še niso mogli prodreti, ker je rov zasul. Vrh tega pa je začela

vdirati v rove voda,

ki stoji že do pasu visoko, kar silno otežkoča vsako nadaljnjo akcijo. Vse esalke za vodo so se pokvarile in sedaj z vso naglico montirajo nove, da tim prej izčrpajo vodo in nadaljujejo reševanje.

Včeraj je prišel v Kakanj ban drinske banovine g. Velimir Popović s podbanom g. dr. Hadži Omerovićem. Obiskal je rodbine ponesrečenecv ter jih tolažil in objubil vso podporo. Posetili je tudi ranjenice v bolnici, ki so mu pripovedovali svoje strahotne doživljaje. Včeraj dopoldne je prišel v Kakanj tudi minister za šume in rude dr. Milan Udmanski. Bil je baš na potu v Sarajevo, kjer je nameraval izročiti ravnateljske posle »šipada« svojemu nasledniku, ko ga je že v Brodu zatekla brzokavka o strašni nesreči. Zato je takoj odpotoval v Kakanj. Danes je prišel v Kakanj tudi ministrski predsednik g. Nikola Uzunović, ki je takoj, ko je izvedel za nesrečo, naročil banu drinske banovine, naj priskoči prizadetim rudarskim rodbinam na pomoč z denarno podporo. Razen tega je naročil ministru dr. Udmanskemu, naj sporoči rudarjem, da bo

država prevzela skrb za rodbine ponesrečenih

rudarjev. Prav tako se bo tudi pogreb žrtev vršil na državne stroške.

V Kakanj je včeraj prispela tudi posebna preiskovalna komisija, ki jo je odredil predsednik vlade g. Nikola Uzunović. V komisiji so zastopniki notranjega, socialnega in rudarskega ministrstva ter rudarski strokovnjaki sarajevske rudarske direkcije.

Tudi danes se je reševalna akcija nadaljevala z vso vnemo, vendar pa napreduje silno počasi, ker so rovi še vedno polni vode in strupenih plinov. Reševalci morajo delati samo z maskami in jih morajo v kratkih presledkih zamenjati. Doslej je ugotovljeno, da je bilo v času eksplozije na delu 221 rudarjev. 91 se jih je rešilo z begom in leže po večini v bolnišnici. Iz rova so doslej spravili na dan 52 trupel, dočim je usoda ostalih 78 rudarjev docela neznana. Ni pa več nobenega upanja, da bi jih rešili še žive. Strokovnjaki pa se tudi boje, da je po eksploziji nastal v rovu požar, kar bi katastrofo še povečalo.

Izjava ministra Jevtića

Sodelovanje Turčije in Jugoslavije ima za cilj okrepitev miru in sedanjega reda

Ankara, 23. aprila. AA. Anatolska agencija poroča: Jugoslovski zunanji minister je dal poročevalcem turških listov tole izjavo:

Cepirav nimata Turčija in Jugoslavija skupnih meja, imata skupne interese in skupno željo, da z vsemi silami prispevata k ohranitvi miru. Ta želja se je v zadnjem času izrazila pri mnogih priložnostih o priliki našega tesnega sodelovanja. Sodelovanje med Turčijo in Jugoslavijo se kaže v dveh smereh: prvič v vzajemnih odnosih med našima dvema državama, drugič v okviru razmere na Balkanu in naposed na mednarodnem polu. Skratka, to sodelovanje ima najširše cilje.

Pri razpravljanju o vseh perečih vprašanjih sem našel pri svojem uglednem tovarišu Tefiku Ružič-begu popolno razumevanje in čvrsto voljo za doseg postavljenega cilja, ki je nam vsem enako drag: zagotovitev miru in okrepitev sedanjega reda.

Pri nadaljevanju te svoje politike morata Turčija in Jugoslavija tudi na gospodarskem polju priti do želenega rezultata. Turčija in Jugoslavija bosta v najkrajšem času sklenili gospodarske dogovore, da uredita svoje trgovinske razmerje in oži vta vzajemno izmenjavo blaga.

Gazi Mustafa Kemal-paša mi je izkazal izredno veliko čast, ko me je sprejel v dolgo avdijenco. V razgovoru z njim sem se

moral diviti osebnim vrlinam in genialnosti ter bistrosti pogledov tega velikega reformatorja sodobne Turčije. Popolnoma sem razumel, da goji turški narod tolikšno občudovanje za svojega vzvišenega poglavarja.

Srečen sem, da lahko še enkrat izrazim svojo hvaležnost in najiskrenejšo zahvalo za topli in priskrben sprejem, ki sta nam ga izkazala vlada turške republike in turški narod ves čas našega potovanja. Ta sprejem bom zmerom ohranil v nepozabnem spominu.

Trgovinska pogodba med Italijo in Francijo

Pariz, 23. aprila. AA. Iz Milana poroča, da je včeraj francoski minister za trgovino Lamoureux podpisal trgovinsko pogodbo med Francijo in Italijo. Po tej pogodbi so predvidene za uvoz italijanskih mlečnih proizvodov sadja in industrijskih izdelkov v Francijo razne olajšave. Italija pa bo s svoje strani olajšala uvoz francoskega premoga.

V zvezi s podpisom te pogodbe je trgovinska zbornica v Milanu priredila snoči svečan banket v čast francoskih in italijanskih delegatov.

Barthou v Varšavi

Zavezništvo med Francijo in Poljsko je neporušljivo

Pariz, 23. aprila. AA. Havas poroča iz Varšave: Poljski zunanji minister Beck je priredil francoskemu zunanjemu ministru Barthouju na čast kosilo, kjer mu je želel dobrodošlico in izrazil svojo trdno vero v neomajno solidnost francosko-poljske zveze in v njene plodovite učinke za obe državi in za celotno mednarodno razmerje. G. Barthou je v svojem odgovoru izrazil radost, da more zastopati vso Francijo pri državi, ki jo z njo vežejo stoletne zveze. Dalje je g. Barthou naglasil, da so nekatera prijateljstva neporušljiva, ker temelje na čustvu in razumu in ker daje njihova preteklost smernice za bodočnost. Francoski zunanji minister je nato omenil, da je leta 1921 sodeloval pri sklenitvi zveze med Francijo in Poljsko in da je

zdaj prišel v Varšavo potrditi potrebo te zveze in njeno trajnost. Prijateljstvo med Francijo in Poljsko je činitelj miru, stabilnosti, reda in varnosti. Minister je dodal, da vidijo v splošni varnosti, za katero mora ostati Društvo narodov varuh in porok, vsi ljudje, ki so dobre volje, nujen pogoj za omejitve oboroževanja. Četudi se kdaj pa kdaj pojavijo na gospodarskem polju nasprotstva med Poljsko in Francijo, je dejal Barthou, sta si obe državi vendarle edini v skupnem prizadevanju, da ta nasprotstva odstranijo. Obe državi vse družijo za skupni nastop; njun ideal je dobrodejen zakon vseh narodov, ki jih preveva plemenita skrb, da spravijo v sklad ljubezen do domovine s solidarnostjo evropskega duha.

Suvich v Parizu

Na potu v London se je italijanski državni podtajnik sestel s predsednikom francoske vlade

Pariz, 23. aprila. AA. V zvezi z včerajšnjim razgovorom med predsednikom francoske vlade Doumergueom in italijanskim državnim podtajnikom za zunanje zadeve Suvichem poroča današnji »Matin«, da so na tem sestanku, ki mu je prisostvoval tudi italijanski poslanik v Parizu Pignatti, razpravljali samo o sedanjih diplomatskih pogajanjih, nastalih zaradi najnovejše francoske note o razorožitvi. Kakor je znano, je francoska vlada v tej noti odklonila angleški razorožitveni načrt.

Predsednik francoske vlade pa je tudi pri tej priliki zagotavljal Suvichu, da Francija nikakor ne bo zmanjšala svojih obrambnih sredstev pred Nemčijo, ki se odkrito oborožuje in ki je zvišala svoj vojni proračun malone za 3 milijarde frankov. Suvich pa je Doumergueu odgovoril, da predlaga italijanska vlada kot podlago za nadaljnja pogajanja in kot osnovo bodoče razorožitvene konvencije samo svoj lastni razorožitveni načrt.

Nemčija zahteva sedaj še kolonije

Sklicujoč se na zahteve Italije, zahteva tudi Nemčija vrnitev svojih bivših kolonij

Pariz, 23. aprila. AA. Londonski »Sunday Chronicle« objavlja članek o nemških kolonijah. Članek je napisal nemški državni podtajnik Papen. Pisec pravi v članku med drugim:

Vsaki veliki industrijski državi so potrebne kolonije. Iz njih si nabavljajo potrebne surovine in vanje pošilja presežek svojega prebivalstva. Sedanja Nemčija pa se ne da razširiti in tudi ne more eksplodirati. Njen položaj je podoban Mussolinijevi Italiji. Ker pa

Nemčija ne more razširiti svojega sedanjega ozemlja, mora izseljevati presežek svojega prebivalstva. Po pisčevem mnenju je treba zaradi tega izpremeniti določbe versajske mirovne pogodbe o bivših nemških kolonijah. To ni več vprašanje prestiža, pravi Papen, marveč potreba, ki je že sedaj neodlokljiva. Nemčija, ki že sedaj lahko dobi svoje mesto pod tropskim soncem, mora zahtevati, naj ji vrnejo njene bivše kolonije.

Povišanje italijanske uvozne carine za les

Trst, 23. aprila. Z današnjim dnem je stopilo v veljavo še napovedano povišanje italijanske carine na uvoz lesa. Nove carinske postavke so naslednje na uvoz lesa po toni: za hlode 30 lir, trd tesan les 80 lir, mehak tesan les 60 lir, rezan trd les 120 lir, rezan mehak les 90 lir in celozadni les 10 lir.

Krvavi spopadi v Madridu

Pariz, 23. aprila. AA. Iz Madrida poroča, da je pri včerajšnjem spopadu med etavkujočimi delavci in redarstvenimi oddelki padlo kakih 300 revolverskih strelkov. Na obeh straneh so mnoge osebe ranjene. Med ranjenici je tudi neki angleški državljani. Člani organizacije, znane pod imenom »narodnjaška akcija«, ki so izvali splošno stavko v španaki prestolnici, so objavili o včerajšnjih demonstracijah proglas na ljudstvo, v katerem pravijo med drugim: S svojim nastopom smo hoteli dokazati, da smo še vedno močni in da bomo prevzeli oblast v svoje roke, ko bomo to hoteli. V sedenji Španiji ni sile, ki bi nam mogla to preprečiti. To naj vedo vsi naši sovražniki.

Grški protesti proti Italiji

Solun, 22. aprila. Z. Zaradi krvavih dogodkov na Rodu je dodekaneško emigrantsko društvo v Solunu pripravilo za jutri popoldne veliko protestno zborovanje. Z emigranti z Roda simpatizira vse grško prebivalstvo.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 23. aprila. Snodči okrog 23. je službojoči stražnik na Krekovem trgu aretiraj brezposelnega brivskega pomočnika Antona F. doma iz Gaberja in pristojnega v Konjice, ki je bil osumljen da je malo prej v neki gostilni izmaknil geometru Leonu Z. uro. F. je šel s stražnikom, nenadoma pa se je obrnil

in sunil stražnika močno v prsa. Ta je potegnil pendrek in ga z njim oplazil čez pleča, nakar se je F. vlegel na tla in začel kakor nor otepavati okrog sebe. Brnčil je stražnika z nogo v desnico in mu jo močno poškodoval. Stražniku je prišel na pomoč neki invalid, ki ga je pa F. tako brnčil, da je bil za vsako borbo nesposoben. Odotovo ne bi stražnik in invalid proti nasilnežu ničesar opravila, če ne bi prišel na pomoč drug stražnik, ki je vendarle nasilnega brivca ukrotil. S policijskim avtom so ga prepeljali na policijo. Pri njem so našli samo 26 Din, ure pa ne. Za svojo nepremišljenost se bo nasilni brivec moral sedaj zagovarjati pred sodiščem.

Policija je aretirala mizarskega pomočnika Alojzija J. iz Stare Loke, ki je ukradel zasebnici Bojani B. volneno jopi-co, vredno 200 Din.

V soboto popoldne je hotel podjeten tat odviti železniškemu uradniku Ivanu S. na Masarykovi cesti s kolesa svetilko, vredno 200 Din, pa ga je lastnik pri tatvini zasledil in izročil stražniku. Na policiji so ugotovili, da imajo opravka z brezposelnim delavcem Ivanom Z. Tatvino je priznal, izgovarjal se je pa na nekega prijatelja, češ da ga je zapeljal. Policija domneva, da je Z. specialista za dinamite in kolesne svetilke, ki jih je zadnje čase izginilo kar šest. Izročila ga je sodišču.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devise: Amsterdam 2316.57 — 2327.87
Berlin 1899.58 — 1350.38, Bruselj 799.41 — 803.85, Curih 1108.85 — 1113.85, London 174.42 — 176.02, New York 8368.28 — 8396.54, Pariz 225.88 — 227.—, Praga 142.23 — 143.09, Trst 290.46 — 296.86 (premija 28.5 odst.)
Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.30 — 9.40.

INOZEMSKA BORZE.
Curih, 23. aprila. Pariz 20.38, London 15.77, New York 305.50, Bruselj 72.725, Mila 26.25, Madrid 42.225, Amsterdam 209 — Berlin 121.05, Dunaj 87.—, Praga 12.84, Vašava 58.325, Bukarešta 8.05.

Beda nezaposlenih

Za omiljenje brezposelnosti je potrebna predvsem smotrna investicijska gospodarska politika

Ljubljana, 23. aprila

Mnogi, ki zahtevajo dela in kruha, ki ne morejo več čakati, ki se ne morejo več zanašati na obljube in ki ne morejo živeti od lepih besed — so se zbrali včeraj dopoldne v dvorani Delavske zbornice, kjer je priredilo društvo nezaposlenih »Delo in eksistenca« zborovanje.

Predsedoval je občan svetnik Drago Kos, ki je pozdravil številne zastopnike raznih ustanov, oblasti in strokovnih organizacij ter jih pozval, naj upoštevajo smernice društva in sodelujejo pri praktičnem, konkretnem odpravljanju nezaposlenosti. Z živimi besedami je očrtal naloge organizacij, naglašujoč, da množica nezaposlenih ne more biti več predmet teorij o nezaposlenosti in ne predmet eksploatacije. Nezaposleni hočejo sami sodelovati pri odpravljanju nezaposlenosti. Mnogo premalo je dejani, vse preveč besed, a samo v dejanjih je rešitev. Nešteti in nešteti zahtevajo, naj se takoj ukrene nekaj. Res je sicer dovolj organizacij, ki se bavijo z vprašanjem nezaposlenosti in niti ne more odrediti dobre volje, a življenje zahteva, da se delo za nezaposlene koncentrira, združi v eno smer, da nezaposleni nastopijo za svoje pravice v enotni falangi. Ta potreba je poudarjena v življenju društva »Delo in eksistenca«.

Naloga društva je, da se bori za delo ter eksistenco nezaposlenih in proti temu, kar širi nezaposlenost in kar preprečuje nove zaposlitve. Zato je geslo društva — proč z redukcijami! Odločno je proti saniranju podjetij na račun delavstva, z odpušči, ki pomenijo samo naraščanje bede in so zločin nad skupnostjo. Geslo društva pa je tudi: Odprite vrata za zaposlenje še novih delovnih moči! Dajte kruha mladini! Geslo o varčevanju se ne sme zlorabljati, ne sme se varčevati na račun delavstva! Društvo predvsem zahteva odpravo dvojnega zaslužkarstva, izgon tučev, odpravo zaposlovanja vpokojencev in preskrbljenih poročenih žen ter uvedbo investicijske in gospodarske politike. V našem stoletju ne sme biti več delitve na dvoje, na tiste, ki imajo preveč in na one, ki umirajo od lakote.

Oficijelni referat je podal P. Kreutzer. Obsojil je, da se na eni strani nesmiselno kupijo dobrine z nadprodukcijo, na drugi strani pa stradajo množice, medtem, ko denaturirajo in uničujejo dobrine. Naglašal je, da nas na vsakem koraku čaka delo, gradnja železnice, cest itd., dočim stradajo nešteti brez dela. Sedanjega abnormalnega stanja je vzrok pretirani gospodarski liberalizem, kar so uvideli že v mnogih državah ter začeli omejevali gospodarsko anarhijo, tudi pri nas, vendar pa so dosedajni ukrepi še nezadostni. Osvorniki se je zavzel za stalnost nameščenec, zasebnih in javnih, obsojal je pre-

zgodnje vpokojitve in odpuste nameščenec, grajal neodgovornost zasebnih podjetnikov ter pobijal zagovor šolskih reform, da je treba zapirati šole. Dokazoval je, da je še dovolj nezasedenih mest za duševne delavce, učiteljskih, profesojskih itd. Duševnih delavcev je tudi premalo zaposlenih v mnogih zasebnih podjetjih. Končno je naštel nekoliko primerov, kje greše proti nezaposlenim v ustanovah, kjer zaposlujejo delovne moči, ki so že sicer preskrbljene. Njegovo poročilo je bilo toplo sprejeto.

Član odbora Primšar je še posebej kritiziral redukcije, zaposlovanje vpokojencev in »bledolice« pomožne akcije ter pokazal na usodnost takšne brezbrzičnosti za nezaposlene. Društvo »Delo in eksistenca« je nujna reakcija na razmere, ki so prisilile nezaposlene, da so se združili; le aktivnost jih lahko reši.

Za njim je izpregovoril Breščak, ki je poudarjal, da se mora delavstvo boriti za pravico človeka in ne za pravico hlapca. Zastopnik nezaposlenih učiteljskih abiturientov Voglar je poročal, da je še pri nas nezaposlenih 700 učiteljev, v vsoti državi bi pa bilo treba zaposliti še celo 5000 učiteljskih moči, da bi se lahko šolali vsi šoloobvezni otroci. — Za Organizacijo diplomiranih tehnikov je govoril Kuhač, ki je ironiziral »skrb« za šolano mladino. Sarkastično je naglašal, da morajo biti že jutri uvedene v življenje vse zahteve društva, sicer je vse brez smisla.

Govorili so še drugi, kakor je bila sprejeta resolucija, ki v glavnem tolmači stališče društva ter njegove naloge z zahtevami: Država naj v svoji upravi s prihranki personalnih izdatkov namesti nove moči, kjer trpi poslovanje zaradi pomanjkanja osebja. Izpopolni naj statistično službo glede gospodarstva in zdravstva, pospeši poslovanje uradov, namesti na sodnih geometre, ustanovi referate za elektrifikacijo na želez. direkcijah itd. Država naj najame notranje investicijsko posojilo za javna dela, za katera naj tudi pritegne v inozemstvu naložen na denar. Ta dela smejo opravljati le domača podjetja. Kredito politiko Narodne banke je treba izpremeniti, da se poživita produkcija in konzum. Samoupravne in občinske uprave naj varčujejo na pravih mestih ter naj store čim več za omiljenje nezaposlenosti. Vodenje in predstavniki zasebnega gospodarstva naj pokažejo več umevanja za pravično razdelitev dela, več iniciativnosti in aktivnosti pri iskanju novih prilik za poživitev produkcije in konzuma. Društvo zahteva od vse javnosti, da podpre dejansko izvedbo pravičnejše razdelitve dela in dohodkov, da se omogoči slehernemu državljanu eksistenca, in da se odločno upre vsem redukcijam delavoljnih in delazmožnih.

vala. Sicer pa je stolp trden, kakor Petrova skala.

Te dni odide spet nekaj Sokolov in naših vrlih pevcev k vojakom. Sokol jim je priredil v nedeljo pri br. Vodeniku poslovalni družabni večer. Včeraj dopoldne ob pol 16. so pa priredili naši marljivci sosedje v Studenčah pod okriljem društva km-tskih fantov in deklet v režiji učit. Stefaneževke burko »Davek na samce«. Kdor pa bi rad vedel, kaj bo prihodnje nedeljo 29. t. m., mu zaupamo in ga — če ni oddan že kam drugam — povabimo na otvoritev streleke sezone, za kar je že vse pripravljeno in o čemer se ob drugi priliki kaj ve.

Trije utopljeni

Novo mesto, 22. aprila.

Te dni je naneslo naključje, da so potegnili v bližini Novega mesta iz vode kar tri mrtvece, katerih popolna identiteta še ni ugotovljena. Posestnikov sin Pauček iz Podgore, občina Prečna, je navedel, da so našli pod vasio v Temenici truplo možkega in razpadajočim stanju. Star je moral biti 65 do 70 let, s sivimi lasmi, oblečen pa je bil v debel, star, siv površnik, srajca je bila narejena iz domačega platna in na sebi je imel tudi dvojne vsajstah, hlače, na nogah pa stare škornje. V pisani suknji, ki se je našla poleg njega, je tičalo osem ročičev, po 25 par in eden za 50 par. Kdo bi bil neuretni utopljenec, se ni moglo ugotoviti in tako so ga neznaneza tudi pokopali.

Dragega utopljenca je našel pri Vavti vasi Bredas Ignac, kočar in mrliški oglednik. Kar tebe tu tik pod njegovo hišo, kjer je tudi napravilo možko truplo. Tudi ta mož je bil že starejši, okoli 60 let, okroglega obraza, s sivo neobrito brado, oblečen v srajco in hlače, brez suknjiča, s sivo sportno čepico na glavi. Truplo je moralo biti tri do štiri dni v vodi ter je že razpadalo. Vlačeni, ki so si ga ogledali, trdijo, da je berač po imenu Lampe iz Jezera, občina Trebnje. Po domače so mu rekli »Urška na fedihi«.

Tretjega pa Krka še ni napravila. Našel je Špelko Mohor iz Dol. Kota, občina Dvor, ob Krki, zakopan nadržnik z usnjatimi namramicami. V njem je dobil šest belih robcev in enega nisanega, krojaške škarje, očala, pločevinasto škaflo z gumbi in pa šivankami, krojaški centimeter, knjižico za beležke ter palico, okovano z medenino. Med beležkami je bilo med drugimi težko čitljivo: Sem skočil v vodo, jaz krojač Fabjan Franc. — Kaj je gnalo prvega, drugega in tretjega v smrt, je težko uganiti, sodi se pa, da je kriva revščina in brezposelnost.

Iz Celja

—c Društvo »Delo in eksistenca«, ki organizira brezposelne brez razlike stanov in spola, je priredilo v soboto večer v Celjskem domu dobro obiskano zborovanje, na katerem je bil izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev celjskega poverjenstva tega društva. Pripravljalni odbor tvorijo: predsednik g. Stefan Horvat, podpredsednik g. Valentin Jurman, blagajnik g. Ivan Primožič ter člani odbora gg. Anton Fabjan, Franc Klinar in Ivan Roje in gđ. Mara Vičičeva.

—c Za gostovanje ljubljanske drame, ki bo vprizorila v torek dne 24. t. m. ob 19.30 v Meštem gledališču v Celju Dostojevskega »Bratje Karamazovi« v dramatisaciji C. Debeveca, dobijo neabonenti vstopnice v predprodaji v knjižarni »Domovina« na Kralja Petra cesti.

—c ASK Primorje : SK Olimp 10:4 (6:2). V nedeljo dopoldne je gostovalo I. moštvo ASK Primorje v Celju in odigralo prijateljsko tekmo s SK Olimpom iz Celja. Primorje, ki je nudilo mnogo boljše in smotnejše tehnično in kombinatno igranje nego Olimpovi, je začetno zmagoval v razmerju 10:4 (6:2). Olimpovi so igrali ves čas zelo postrfvalno. Tekma je bila zanimiva in prav živahna. Golji za Primorje so padli v 9. 15. 23. 24. 26. in 48. minuti prvega ter v 14. 21. 23. in 40. minuti drugega polčasa. Golji za Olimp pa v 1. in 42. minuti prvega ter v 8. in 32. minuti drugega polčasa. Koti 5:1 za Primorje. Tekmo je sodil g. Ocha zadovoljivo. Gledalcev je bilo okrog 400.

Zbornik za umetnostno zgodovino

Ljubljana, 23. aprila. To odlično in splošno zanimivo glasilo Umetnostno zgodovinskega društva je po dolgem presledku spet izšlo š z letnico 1933 kot prava, bogato ilustrovana knjiga s 120 stranmi ki ji je priložen še 70 strani Maroltova topografija vrhniške dekanije. V obširnem članku razpravlja naš učenj rojak Vojoslav Mole z univerze v Krakovu »O sociološkem problemu v umetn. zgodovini, temu pa na 50 straneh sledi nadaljevanje dr. Vurnikove temeljite razprave »K razvoju in stilu Metzingerjeve umetnosti«, ki ga je po avtorjevi smrti priredil Marjan Marolt Razprava, ki jo ilustrira polno Metzingerjevih najznejših slik govori predvsem o naturalističnih stremiljenih v štiridesetih letih 18. stoletja in o dobi zrelega Metzingerjevega sloga ter zaključuje z Metzingerjevimi vplivi na sodobne naše umetnike Tomaža Hörmanna, Antona Čebena, Antona Tuška, Janca Potočnika, Nierenbergerja, Werganta, Schönbergerja, Antona Mihaela, Fayenza L. Layerja in njegovo delavnico, a tudi o umetniški podobnosti s Kremer Schmidtom Vurnik-Maroltovo delo je dosedaj najboljširnejša in tudi najpodrobnejša razprava o slavnem Lotarižanu, ki se je pri nas tako udomačil, da smo ga do Vurnika smatrali celo za svojega rojaka iz Bohinja. V domačih in tujih znanstvenih krogih bodo pa vzbudili največje zanimanje izsledki Balduina Saria, ki s slikami objavlja »Glavne kulturne podobe mitrejev v Poetovionie«. Na kratko konstatira Izidor Canlar stremiljenja, uspehe in načela Narodne galerije, nato pa konservator France Stelč obširno poroča o varstvu spomenikov v naši banovini, kjer spoznamo, da navzlic malim kreditom restavrirani in rešimo propada prav mnogo dragocinskih umetnin. Nekrologi se spominjajo dr. Antona Guirsa, dr. Josipa Mantuanija in prof. Hansa Viertelbergerja dr. J. Šleibinger pa objavlja bibliografijo umetnosti na Slovenskem za l. 1932 z dodatki iz l. 1931. a l. 1930 poroča o razstavah v letih 1928 in 1930 podrobno so ocenjene tudi vse strokovne publikacije, prav mnogo zanimivih novih izsledkov in drobtin pa prinašajo tudi belež-

JOAN CRAWFORD — CLARK GABLE DANES PREMIERA

v prekrasem in globokem filmu

Milijonarjeva prijateljica

To je največje delo Joan Crawfordove, ljubljence vseh kontinentov

ELITNI KINO MATICA

Predstave ob 4, 7¼ in 9¼. TELEFON 21-24

ke. Priložena Maroltova topografija vrhniške dekanije obdeluje med drugim tudi slavno cerkev v Dvoru pri Polhovem gradu ter druge cerkve in grad v Polhovem gradu in njegovi bližini. Topografija je zaključena s kazalom imen umetnikov, obrtnikov in pomembnejših naročnikov umetnin ter s kazalom slik, krajev in glavnih predmetov. Z Maroltovo topografijo

smo dobili znamenito delo o naših umetnostnih spomenikih in bo gotovo tudi med širšimi plastmi naroda vzbudila spoštovanje in zanimanje za kulturne zaklade, ki jih imajo v naših cerkvah in drugih starih stavbah in najrazličnejših umetninah sploh. Naj tej topografiji v kratkem slede tudi prav tako dobri opisi drugih okrajev Slovenije!

„Gospoda Glembajevi“ zopet z Levarjem

Velik uspeh M. Krlježe, Iv. Levarja in tovarišev

V Ljubljani, 23. aprila.

V soboto večer je bilo naše dramsko gledališče polno navdušenega občinstva. Kakor bi imeli senzacionalno noviteto. In vendar so le ponavljali menda že vsakemu rednemu obiskovalcu naših dramskih predstav znano dramo »Gospoda Glembajevi« Miroslava Krlježe.

Od februarja 1931 je bila na programu, in vse naše ocene so se strinjale v sodbi: »Gospoda Glembajevi« so za zaslugi režiserja dr. Branka Gavella in naših prvih igralcev vsi, ki ga je po prevratu dosegla naša drama. Krlježe je velik oblikovalen talent, izredno močan dramatik, zna mojstrski označiti vse svoje osebe, je globok psiholog in res dramski umetnik si ne sugestivnosti. Naj je človek estetski kakorkoli usmerjen, porazni moči te rodbinske drame sredi kriminalnih in dekadentnih tipov, med katerim se zunanje je m.a.o. a tem več notranje zgodi, se ne more upreti nihče. Vtisk je vedno velikanski, učink uprav demonstrik.

Zato smo lahko prav posebno veseli dejstva, da imamo v Ljubljani že mnogo občinstva, ki resno ceni in naravnost ljubi kvalitetno visoko stoječa dramska dela in kvalitetno izvrstne predstave. Tega razveljavega dejstva smo lahko najbolj radiostni oni, ki smo se pred 30 in še več leti z vsemi, dobrimi in slabimi sredstvi borili sploh za obstanek našega gledališča. Naj nas zaničujejo danes zato, ker smo v obunih naših navajali občinstvo k zvestosti do naše drame in ga vzgajali za boljše in najboljše dramsko literaturo. Delali smo kar smo morali in mogli, pa smo danes veseli, da ni več obupnih časov in da imamo v Ljubljani izvrstno, k resni umetnosti usmerjeno publiko ter marljiv, zelo sposoben in vsega priznanja vreden dramski zbor.

Dobro poznam zgodovino naše drame in obseg in težino kreacij vseh naših prvih in najodličnejših igralcev od šitaniške do do doslej. Razen Ignacija Borštnika ne vivim nikogar, ki bi se lahko glede obseznosti repertoarja, tehtnosti ulog in sugestivne umetnosti v igranju postavil poleg Ivana Levarja. Ako se vrne k nam še Zvonimir Rogoz, bomo imeli v prihodnji sezoni dramo, ki bomo lahko nanjo ponosni in ž njo polno zadovoljni. Saj imamo v dramskem opehu še celo vrsto odličnih igralških osebnosti, sposobnih najtežjih nalog.

To je dokazala zopet sobotna predstava. Dasi je bila drama le z dvema skušnjama stavljena ponovno na repertoar in se je to opazalo na III. dejanju, sta bili podani prvi dve, zlasti pa II. dejanje, z vgljedno finostjo in udarnostjo. Tu sta bila g. Levar in Kralj sijajna v svoji kreativnosti in učinkovitosti.

G. g. Levar, Kralj, Zeleznik, Šaričeva, Nablocka, Daneš, Škrbinšek, Jerman in Sancin so bili izvrstni, v vsakem pogledu vsega priznanja polno vredni. Dali so nam predstavo, v nekaterih sceničnih detajlih še okusnešo in boljše kakor pri premieri, predstavo, s katero lahko stopijo pred najbolj kritični publikum.

Fr. G.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 23. aprila: Zaprtro. Torek, 24. aprila: Bratje Karamazovi. Gostovanje v Celju. Sreda, 25. aprila: Beograd nekdanj in sedaj. Red B.

Ljubljanska drama bo ponovila Kreftovo zgodovinsko dramo »Celjski grofje« z g. Levarjem v glavni vlogi. Bo samo par izven predstav tega dela. Prva letošnja uprizoritev bo v soboto, dne 28. t. m. zvečer.

OPERA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 23. aprila: Ob 19. Proslava materinskega dne. Izven. Torek, 24. aprila: Prodana nevesta. Izven. Izredno znižane cene od 8 do 30 Din. Sreda, 25. aprila: Carmen. Red Sreda.

Opozorjamo na uprizoritev opere »Prodana nevesta« v torek 24. t. m. Upriporitev »Prodane neveste« bo v okviru čezsreda tedna. Glavno vlogo Kecalja polje g. Julij Betetto, Marinko ga. Ribičeva, Janka g. Banovec. Opero dirigira kapelnik Nef. Opozorjamo, da je inscenacija nova in tudi režija prenovljena. Cene od 8 do 30 Din.

V sredo se ponovi v operi za stalni abonma Sreda v običajni zasedbi opera »Carmen«.

ŠAH

Match Trebnje — Višnja gora. Včeraj se je odigral v Trebnjem medkrajevni match med moštvo Višnje gore in Trebnjega. Kakor je bilo pričakovati, je zmagašla v matchu Višnja gora, vendar pa je zmaga presenetila. Razmerja 5½ proti ½ za Višnjo goro pove dovolj zgovorno, da manjka trebanjskemu moštvo predvsem rutina, ker so se trebanjski šahisti pričeli udejstvovati na tem polju šele nedavno. Skoro vsi nasprotniki so bili enakovredni — do pričetka konca, v katerem je moštvo Trebnjega popustilo. Že povsem odločene partije v korist Trebnjega, kakor n. pr. inž. Urbas — škufca Josip in Skapan Jan. — Perko Srečko, ki bi jih morali Trebanjci vsekakor dobiti, so nevarno jezivo v končnici propadle. Tako je lahko Višnja gora odločila v svojo korist. Obe moštv sta igrali silno postrfvalno in fair. Pri porazu je beleži Janez Štran po Srečku Perku. Drugi se je vdal inž. Urbas Josipu Škufci, tretji je padel Stefan Juvanec proti Edmundu Thurnherju, kot četrti se je vdal Dolfe Pavlin L. Ambrožič, nakar je dosegel remis Edvard Štran s Rudolfom Pajkom in kot zadnji se je nerad vdal po 3-urnem boju Jože Zupančič Viljemu Svaku. Odigranih je bilo nato še par prijateljskih partij, v katerih je moštvo Trebnjega beležilo nekaj zmag, tako da lahko poudarimo, da sta si moštvi skoro enakovredni. Mentor dolenskih šahistov, akademski slikar g. Ferdo Vesel, ki je turnir vodil, je na svoje kombinirano višnjegorsko-stiško moštvo vsekakor lahko ponosen in je umljivo, da je s turnirjem zadovoljen. Tudi sam se je izkazal prav dobrega v igri in je par prijateljskih partij, ki jih je v Trebnjem odigral gladko dobil. Povabil je Trebanjce na revanšo v Višnjo goro in se je poraženo moštvo rado odzvalo v svrhu rehabilitacije.

... an.

Izpod sita

Gesel nam hvalabogu ne manjka in bi nam delal krivico, kdor bi trdil, da v tem pogledu nismo iznajdljivi. Najnovše in najbrhitnejše geslo bo na nemara tisto, ki so ga sprožili v nekem večjem kraju naše ožje domovine, kjer pravijo, da ljudje ne poznajo solidarnosti medsebojnega podpiranja. Tisti kraj ima srečo, da ni posebno daleč od Ljubljane in da ima z njo tudi dobre prometne zveze; pa preмага marsikoga skušnjava, da jo mahne v belo slovensko prestolico nakupovat to in ono.

Oglasil se je pa vzoren lokalni patrijot, ki pravi, da ljudem ni treba hoditi v Ljubljano kupovati, ker lahko vse kupijo tudi doma in na morda še po nižjih cenah. Solidarnost medsebojnega podpiranja trpi, če kupujejo ljudje robo v Ljubljani in ne doma.

Nič nimamo zoper to novo geslo, saj se sliši na moč lepo, radi bi samo vedeli, kam bi prišla naša mila domovina, če bi se tega gesla vsi držali. Potem bi nosili eni samo opanke in fese, drugi lakaste čevlje in visoke cilindre, tretji bi morali pa sploh hoditi po božjem svetu v Adamovih oblekah. Torej malo več previdnosti z gesli, da se ne zaletimo!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek 23. aprila, katoličani: Vojteh, Dobrica, Adalbert, pravoslavni 10. aprila.

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Milijonarjeva prijateljica. Kino Dvor: Človek brez strahu. ZKD: Razumem, gospod narednik ob 14.30 v kinu Matici.

Kino Šiška: Havajska roža. Društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije: občni zbor ob 18. Lipljeva 16. III. Slogin komorni večer ob 20. v Dvoru Jugoslovensko-českoslovska liga, predavanje prof. Vavpotiča ob 20. v prostorih restavracije »Zvezda«. Po predavanju občni zbor Jugoslovensko-českoslovske lige v Ljubljani, nato pa občni zbor Izvršilnega odbora ilir dravske banovine.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12. Hočevar, Ljubljana VII. Celovška cesta 34, in Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Kino

Današnja premiera vefilma »Milijonarjeva prijateljica« nam bo pokazala Joan Crawfordovo in Clarka Gable, dva ljubljena ameriška mladina. Ameriška mladina si je že davno prisvojila božansko a priprosto Crawfordovo za »svojo igralko«. V njej vidi vsi vzor silne in vztrajne ženske, ki se je znala povzpeti od priproste strojejske do ljubljenske ameriške publike. Njena pot do slave je bila posuta s trnjem. Stradala je in trpela, končno pa je vendar zmagała. Clark Gable nam je poznan iz veličastnega filma aviacije »Titanic« Tudi njega ljubi Amerika. Ni lep, a v njem je vse, kar more osvojiti vsako žensko dušo. Drzen je do skrajnosti, dobrodušen in neustrašen, ljubezniv in prostodušen, pravi tip ljubljence ameriških žena.

Razumem, gošpod narednik, je film, v katerem Ralph Arthur Roberts in Ida Wüst prekašata vse svoje dosedanje kreacije. Smeja in zabave nudita toliko, da gledalci ne pridejo iz krohotu. Film se bo predvajal v programu ZKD samo še danes ob pol 3. Vstopnina 2.50, 4.50 in 6.50.

Tudi reven človek je — človek

Zgodba siromašne ženske z dvema otročičema, ki so ji podrli kolibo nad glavo

Ljubljana, 23. aprila.

Tega sicer ne moreš dandanes lokazati in tudi ni priporočljivo dokazovati. Ničesar ne bomo dokazovali, zdi se nam samo potrebno povedati, da dandanes bednih ljudi ne pristiheva med ljudi. Gre sicer za povsem vsakdanjo zadevo, ki se zdi marsikomu samo po sebi umevna.

Stanovanjsko vprašanje je rešeno — sem pomislil na lepo rečenico, ki jo silšimo tolikokrat, ko mi je bedna ženska potolažila svoje gorje. Stanovala je v kolibi, ki jo so nedavno podrli. Deževalo je tisti dan. Otroka sta gledala plašno jokajočo mater, ki je sklepala v obupno roko, medtem, ko so delavci odkrivali kolibo, da jo podro. Kam? Mož je bil zaposlen šele 14 dni. Zaslužil je le po 100 Din na teden, torej 400 na mesec. Otroci n imel čevljev in ne obleke za šolo, pri hiši so imeli le redko kruha, kurjave niso mogli kupovati in mož je hodil na delo v edini obleki. In so jim odpovedali stanovanje v kolibi, ki so zanj edino »lahko« plačevali najemninno.

Skoraj brez vsakega upanja je žena iskala stanovanje. Najcenejša so bila po 350 Din. Mož zaslužil na mesec ob lepem vremenu 400 Din. Sicer so v pravejši ženo, kje je stanovala dotlej. Z bojaznijo je povedala, da jo nameravajo deložirati iz kolibe. — In je pohištvo čisto? — Ne vem. Morda ni. Mislim, da je. — Stanovanje je že oddano.

Tu in tam so jo odgnali že, čim so zvedeli, kaj je njen mož. — Delavec? Saj ne bo mogel plačevati stanovanja. Nič! — In začel se je križev pot po uradih. Težko je priti do gospodov. In ko prideš, te pozdravijo že vneprej: S stanovanjem ni nič. Za eno stanovanje je 50 prosičev. — Gospod. — Kam naj gremo? Ne morem najti stanovanja. Ne moremo plačevati toliko. — Gospod na ne utoleme poslušati. — Zdal ni nič. Poskusite še kje, stanovanj je dovolj, iščite!

Dovom se je vračala čedalje bolj otopena. Saj ne bodo podrli barake, bodo nas morali že kam postaviti, se je tolažila. Toda delavci so prišli podirati kolibo, kot da je baraka prazna. Prah se je vsepaval na bomo pohištvo, voda je tekla po ludeh. Ko so podrli streho in strop, so delavci začeli iznašati pohištvo. Nihče jim ni branil in ne pomagal. Deložiranci so kot povsem otopeni stali na dežju.

Končno se jih je umislil barakar. Da, barakar. Ne oni, ki imajo prazna stanovanja, seveda ne tisti, ki so boje nesamoznega pohištva, in ne tisti, ki počejo oddajati stanovanj delavcem. »ki jih ne morejo plačevati. Na tešnem je barakar s svojo družino v baraki, ki ima samo en prostor, toda ni mnogo pomisljal in je vzel deložirance pod streho. Stisnili se je s pohištvo v kot, drugi kot je pa prepuštil brezstrešnikom. Zdal pa preti temu barakarju enaka usoda. Tudi njemu bodo podrl streho nad glavo. Toda, ker je baraka njegova, ga ne bodo mogli odpraviti kar tako ter mu bodo morali postaviti barako drugje. Najbolj so prizadeti

oni, ki si ne morejo postaviti niti najprimitivnejših barak in ki so stanovali v mestnih barakah. — Ali nam ne morete pomagati? — je vprašala ženska.

Kako? Apeli ne zaležejo nič, najsi jih naslovijo na kogarkoli. Tudi reven človek je človek, vendar tega nečemo priznati v praksi. Ali pride n. pr. kdaj komu na misel, da bi naj mestna ustanova, ki je dolžna skrbeti za zdravje meščanov razkužila pohištvo tistim, ki jim očeejo lastniki oddajati stanovanj? Človek bi tudi pričakoval, da bodo onim, ki so obsojeni sicer »stanovati« pod milim nebom, preskrbeli streho, preden nameravajo podreti kolibo, ki jim nudijo edino zavetje. Češče se tudi govori, da so nekateri barakarji tako zanikrni, da ni treba imeti z njimi nobene obzira ter »da jih ni škoda«. Odočla torej neka kvalifikacija ljudi in, kdor staneje v baraki, je po njihovem mnenju ničvrednej. Postaviti jih je treba kratkoma na cesto in nikomur se ni treba zanimali za njihovo usodo. In nihče se tudi ne zanima za nedolžne otroke teh obsojenec, izobčencev. Na ta način pri nas odpravljamo barake. Ko pa deložirancev vseeno ne morejo izgnati iz mesta, se jih zopet otepaajo kot prej z malenkostnimi podporami. Prej ali slej zopet zraste nekeje baraka, ki ne zasluži niti tega imena, če že deložiranci ne razkazujejo svoje bede na cesti, v »izločilu« kot nedavno, ko so ložirali pod pristreškom stadijskega poslopja.

Reven človek pri nas ni človek, ampak samo barakar. deložiranec, delavec in kar je še takšnih nazivov, ki »upravičujejo« nekatera, da se jim ni treba ozirati na bedne. Gordijeki vozol so naša barakarska naselja, ki smo ga skušali že češče presekat, da smo podrl barake zdaj tu, zdaj tam, dočim so rasele druge kot gobe po dežju. Zdal se bo pa najbrž uveljavil način, da bomo barakarje samo deložirali in jim ne bomo več gradili barak drugje in tudi dovolili jim ne bomo, da bi si gradili kolibe sami. Radovedni smo, koliko barak bo zaradi tega manj, odnosno, koliko jih bo več.

Drobiž iz Poljčan

Poljčane, 22. aprila.

Vroč val je zaljal tudi naš kraj, saj smo imeli celo v enici 28 stop. C in tako seveda ni čuda, če so se na bregu Dravinje pojavili že prvi kopalci, ki smo jih druga leta lahko opazili šele koncem junija. Zunaj je bilo res toplo — voda pa še mrzla, da je kar rezalo do kosti. — Da smo letos v vsem napreju, se pozna tudi po Boču, ki je bil že sredi meseca do vrha zelen. med tem ko pravi prislovica, da ima Boč šele o sv. Jurju (24. aprila) zelen obroč. Ko govorimo o Boču, naj pomenimo še nekaj. Zadržati se je splošno govorilo, da so znameniti njegov stolp neki zlikovci poškovali. To pa seveda ne drži, temveč je rečenica, da izvira tista poškočba od strehe, ki ga je opazila in ga na nekaterih mestih nezamno poškoč-

Pojasnilo.

— Koliko je pa stara tvoja sestra, Mihec?

— Šestindvajset let, gospod učitelj.

— Šestindvajset? Meni je pa rekla, da je stara dvajset.

— S šestimi leti še ni znala računati.

Ponson du Terrail:

Lepa židovka

Roman.

— Če mi ne verjamete, — je pripomnil Samuel, — se lahko prepričate na lastne oči. Pojdite z nama.

— In vrata se odpro?

— Seveda.

— In potem bomo lahko odšli z vami v mesto? — je vprašal chevalier de Blossac.

— Ne.

— Kaj pa Raoul de Blossac?

— Raoul de Blossac je moj prijatelj, — je odgovoril žid hladno.

— Pasja noga, gospoda! — je vzkliknil Agenanec, — to je pa že od sile. Ta verižnik se norčuje iz nas!

— Pojdite torej z menoj, pa boste videli!

Po teh besedah je žid zapustil krčmo in Raoul mu je sledil.

— To je pa že od sile! — so vzkliknili vsi štirje Gaskonci v en glas. In drug za drugim so planili iz krčme.

Žid se je ustavil pri vratih in dvakrat rahlo potrkal na nje.

Zamreženo okence se je odprlo in na straži svojo vojak je vprašal:

— Kdo je?

— Samuel, — je odgovoril žid.

— Imate svojo medaljo?

— Tu je.

— Ste sami?

— Ne. Prijatelji imam s seboj.

— Dobro. Vstopite...

Gaskonci so kar zazijali od presečenosti.

Tisti hip so se vrata odprla.

Žid se je obrnil k strmečim plemičem in dejal porogljivo:

— Vidite, gospoda, da nama ni treba metati vrat iz tečajev.

Samuel in Raoul sta prestopila prag caillouskih vrat, ki so se takoj za njima pred nosom štirih osuplih Gaskoncev zaprla.

III.

ODKRITJE

Raoul de Blossac in žid Samuel sta korakala ob zidu stare palače Ombriev, zavila sta na desno in kmalu sta bila v ulici des Argentiers.

To je bila črna in ozka ulica z visokimi hišami na obeh straneh, ki so imele na pročelju večinoma samo po dva okna in kamor se je prišlo skozi obokana vrata. Za njimi se je vlekel navadno mračen, velik in tako tesen hodnik, da sta po njem komaj hodila vtrč dvajset človeka.

Krčma »Pri nosorogu« je bila na levi strani približno sredi ulice.

— Tu je vaša krčma, — je dejal žid in mu pokazal na hišo.

Raoul je potrkal na vrata.

— V Bordeauxu hodijo ljudje spat zelo pozno. Bordeaux je v prvi vrsti mesto zabave, zabava pa daje vedno prednost noči pred dnevom in svitu sveč pred solničnimi žarki.

Tudi v krčmi »Pri nosorogu« je bilo še vedno zelo živahno, čeprav so bile oknice od zunaj skrbno zaprte.

Na trkanje je prišel odprti sam krčmar, mož nizke postave, žarečih oči, še sivih las in naglih kretni.

— Kdo pa je? — je vprašal.

— Jaz sem, Galdelon, — je odgovoril očka Samuel.

Krčmar je prijazno pozdravil, potem je pa zasenčil z desno luč, ki jo je držal v levici, in vprašujoče se je ozrl na Raoula.

— Gosta sem vam privedel, — je nadaljeval žid. — Spada med moje najboljšie prijatelje in zato mu morate dobro postreči.

— Bodite brez skrbi, imel bo najboljšo postrežbo, — je odgovoril krčmar.

— Lahko noč, gospod de Blossac! — je dejal žid.

— Dobro spite, očka Samuel, — je dejal Raoul.

Segla sta si v roke.

Starec je nadaljeval svojo pot, za Raoulom so se pa zaprla gostilniška vrata.

Krčmar in gost sta se spogledala. Gost je pogledal krčmarja najbolj zato, da bi spoznal, s kom bo imel opraviti, krčmar pa njega nedvomno zato, da bi odkril, kakšno prijateljsko razmerje more biti med očkom Samuelom in tem tujcem.

— Želite večerjo, gospod? — je vprašal krčmar.

— Večerje ne, pač pa vina, — je odgovoril Raoul.

— Pojdita torej v sobo in takoj vam postrežemo.

Krčmar je odprl vrata na desni strani predsobe. V sobi je bilo nekaj gostov, ki so bili pa tako zatopljeni v igro, da se za Raoulav prihod niso dosti zmenili.

Raoul je tiho sedel za hrastovo mizo.

V naslednjem hipu so mu prinesli steklenico vina in čašo.

— Naročil sem, naj vam pripravijo sobo, — je dejal krčmar.

Blizu Raoula sta sedela dva gosti, ki nista igrala. S komolci sta bila naslonjena na mizo in zdela se je, da ju prav nič ne zanima, kaj se godi v krčmi. Eden je pripovedoval, drugi je pa napeto poslušal. Bila sta še mlada, čedno oblečena, imela sta meče, kar je pričelo, da spadata med plemiče.

Toda čudno! Namestu da bi govorila francosko, je govoril pripovedujoči v tujem jeziku, v slabi španščini. Ta posebnost je opozorila nase Raoula de Blossaca, ki je bil doma izpod Pirenejev, in je znal španski jezik prav tako dobro, kakor baskiški, svoj materinski jezik.

— Tako je ta stvar, dragi prijatelj, — je pripovedoval prvi gost. — Ze štirinajst noči sem prebedel, pa nisem še ničesar izsledil.

— In to samo zato, ker si bil prevaran, — je odgovoril drugi gost.

— Meni se pa zdi, da nisem bil.

— Jaz ti pa pravim, da si bil. Lepa židovka ni odpotovala v Nemčijo, kakor govori povsod njen premeteni stric.

— Ti torej misliš, da je ostala tu v Bordeauxu?

— O tem sem trdno prepričan.

— In celo v hiši svojega strica?

— Prav gotovo.

— Pri tem starem kozlu?

— Saj dobro veš, da ima markiza dolgo roko.

— Da, tako dolgo, da je računal z njo tudi vojvoda de Richelieu, in tako dolgo, da bi ji bilo treba napisati v Versailles samo eno besedo, če bi hotela poskrbeti za drugega guvernerja.

— No, zdi pa paži, kaj ti povem.

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Slepar se zavaruje tudi za primer samomora — Bil je mojster svoje vrste

Hujše je pa bilo v glavnem taborišču Staviskega, v Bayonne. Tam je nastal v jeseni 1933 položaj, da Stavisky ni imel denarja za obresti od zastavljenih dragocenosti, ki so takrat zapadle. Stavisky pa ni nosil dragocenosti v zastavljalnico sam in jih ni nalagal na svoje ime. Večino je zastavil policijski komisar Digon, ki smo o njem že pisali, kako se je dal Staviskemu podkupiti. Drugo so pa pripeljali v Bayonne razni agenti Staviskega. Dragulje, ki naj bi v septembru 1933 propadli, so zastavili tam trije pariški draguljarji Voix, Hatot in Schmidt. Tako so se vsaj v Bayonne predstavljali. V resnici je bil Voix pisarniški sluga v podjetjih Staviskega na Place St. Georges. Fernand Edmond Schmidt je bil sicer prvotno draguljar in starinar, pa je bil že davno to opustil in mi ga poznamo

kot člana tolpe Staviskega v letu 1926, deloma kot »komisarja« v igraški beznici Frolic's. Hatot je bil prijatelj obeh in Staviskega, posejal je te igralnice in sploh se je vsestransko udeleževal. V njegovo karakterizacijo zadostuje povedati, da je bil mesarski pomočnik, svoj čas pa kotilec zverj. Tudi takim ljudem je bilo mesto v bandi Staviskega. Tudi oni so imeli v nji svoje naloge.

Ti trije so torej izjavili, da nimajo denarja za obnovitev svoje zastave in da naj torej gre na dražbo. Z njimi je pa prišel advokat Raphael Petit, tajnik poslanca Bonnaura in tudi pajdaš Staviskega, ki je šel obenem intervenirati k sodniku, ki naj bi vodil dražbo. Pojasniti mu je, da je za dražbo namenjena zastava preveč dragocena in da bi bili ti trije pošteni trgovci tudi preveč oškodovani, če bi se drakonično postopalo proti njim, ker v hudi gospodarski krizi slučajno nimajo denarja za to,

da bi propadajoče posojilo obnovili.

Sodnik se je dal tem prošnjam omehčati in privolil je, da ostane zastava v zavodu še četrlet. Ni pa seveda stliti, da daje ugledni poslanec tu posredovati ne zato, da bi bili trije obrtniki oškodovani, temveč zato, ker bi sodna dražba naenkrat pokazala, da je dragocena zastava sleparija in da so namesto draguljev v zastavljalnici imitacije brez vsake vrednosti.

Ta nevarnost je bila za četrlet odstranjen, toda denarna stiska, ki je zašel v njo Stavisky, je že sama kazala, da se

zbirajo nad njegovo glavo temni oblaki in da se vse obrača proti njemu. Rešitev je pričakoval od prodaje madžarskih bonov v Caisse autonome in od prodaje obveznic te družbe. Ta čas je pa postala vlada nezaupljiva in po opetovani proučitvi zadeve je naročila državnemu tožilstvu, naj ono preišče poslovanje te družbe in stori vse, da francoski državljani pri tem ne bodo oškodovani.

V času, ko je kazensko sodišče preložilo novo obravnavo proti Staviskemu zaradi zločinov iz leta 1926 na temelju zdravniških izprijčeval o njegovi težki

bolezni, v tem času je sklenil Stavisky visoka zavarovanja za primer smrti.

Več milijonov naj bi podedovala njegova žena. In v pogodbah je določila, da se zavarovalnina izplača tudi v primeru samomora.

»Stavisky« — je dejal sodni izvedenec Verlaquet, ko je proučil račune in gospodarjenje zastavljalnice v Bayonne, »Stavisky je bil mojster svoje vrste. V svoji dolgi karieri nisem spoznal nič tako »napetega«, če se smem kot izvedenec tako izraziti. Monumentalna bayonneska sleparija, čije vse niti je imel v rokah, se odlikuje

z genialno enostavnostjo v celotni koncepciji,

z vražjo spretnostjo v poedinostih in s presenetljivim pogumom v izvedbi. Mojsrsko delo je bilo v tem, da si je izbral za sleparije javen zavod, kjer je lahko po gotovih varnostnih ukrepih svobodneje posloval, nego v privatnem podjetju.

Videli smo, kako rafinirano je Stavisky zasledil izbrano zastavljalnico, kako je v nji obvladal vse ljudi od knjigovodje in kontrolorja do nadzornega uradnika iz trgovinskega ministrstva. In vendar vsi ti ukrepi niso bili nič vredni, en sam budni uradnik v državni upravi je zadostoval, da je

dovršeno Alexandrovo stavbo do tal porušil.

Ta uradnik je bil navaden davčni eksekutor Sadron v Bayonne. Med čeki, ki jih je dobival za davčne zaostanke, mu je prišel pod roke jeseni 1933 ček, podpisan Proust (Valois), izstavljen po zastavljalnici in glaseč se na 2.300.000 frankov. Ta visoki znesek je Sadrona presenetil.

Kdo je bil Proust Valois? Okrog tega so se pletle pozneje mrzlične poizvedbe. Ni dvoma, da gre za Louisa Prousta, poslanca za Indre-et-Loire, stanujočega

v Parizu v rue Valois. Kakšni so bili stiki tega radikala z Alexandrom Staviskym? Proust sam za žive in mrtve trdi, da ni bilo nobenih. Pozneje je zatrjeval, da ni bilo skoraj nobenih. Zanimal se je samo za hladilne naprave, ki jih je izdelovala SIMA, in o tem je govoril z Alexandrom, ni pa priložilo do nobenih kupčij in nadaljnjih stikov. Ko so pa aretirali Guibouda-Ribauda in imenovali tudi Prousta med politiki, ki so imeli stike s Staviskym,

se je poslančev spomin poživil.

Stavisky mu je leta 1931 predstavil advokata Guibouda-Ribauda, ki mu je bil zelo všeč. Pogajali so se o dobavi hladilnikov v kolonije.

Guiboud-Ribaud mu je predstavil nemškega bankirja Julija Barmatta. Proust se je z njim sestal v Antwerpnu in pozneje je na prošnjo Guibouda-Ribauda opetovano interveniral pri oblastih, da bi bilo Barmattu dovoljeno bivanje v Franciji. Se pozneje se je Proust spomnil, da je obedeloval s Staviskym pri Guiboud-Ribaudu in da se je nekoč sestal z njim v Toursu, kjer ga je Stavisky vprašal, ali ima v Voisinovi letalski tovarni kakšnega znanca. Potem se je pa zgodilo, da je začel Darijev tehnik »Bec et Ongles« napadati Prousta tako, da je Proust prosil Staviskega, naj to kampanjo ustavi. In nič več. Potem se je pa našlo v spisih, da je Proust interveniral v trgovskem ministstvu, da bi napredoval tisti Constantin, ki je imel

vrhovno kontrolo nad poslovanjem bayonneske zastavljalnice.

Potem je pa našel sodnik Brack pismo, v katerem je poslal poslanec Proust Alexandru dve vstopnici k slavnostni otvoritvi kolonialne razstave v Vinnecenes in spoštljivo pozdravljal gospo Alexandrovo. Proust odgovarja, da so bile to brezpomembne usluge.

Potem je sodišče ugotovilo iz izpovedb hotelskega osebja, da je Proust pogosto klical k sebi Aleksandra. Proust pravi, da gre za pomoto. V hotel Claridge je res telefoniral, toda klical je baže vedno doktorja Sergeja Voronova, znamenitega manipuliratorja z optičnimi žezli, in njegovega brata Aleksandra, nikoli pa ne Sergeja Aleksandra, ki je Stavisky.

„Moja pota“, knjige našega človeka

Gangl bi svoje zbrano delo upravičeno nazval »Pota mojega rodu«

Ljubljana, 23. aprila.

Redkokateri naš pisatelj se je v svojem delu tako malo odtujil od preproste, toda vendar tako iskreno lepe slovenske zemlje, in njenega človeka, kakor Engelbert Gangl. A enako redki so bili tudi naši književniki, ki bi poleg svojega književnega dela tako močno in vsestransko posegali v slovensko in jugoslovensko javno življenje, kakor Gangl, ki je mladini in odraslim napisal tako mnogo silno lepega slovenskega dejanja, a obenem jih tudi izven svoje pisane besede z dejanjem in be-

zbranih del je Gangl naglasil, da ga je vedno vodila želja, z delom koristiti bodočnosti naroda. Gangl je to svojo željo tudi izpolnil in so sedanja prenovljena njegova zbrana dela poleg številnih sokolskih spisov le dokaz, da je to nepobitna resnica. V njegovih mišnih povestih, ki so polne ljubezni do rojstnega kraja in domovine, je tako mnogo važnih vzgojnih resnic, kakršnih sicer v podobnih spisih ne najdemo mnogo. V prvi knjigi so objavljene štiri povestice iz našega preprostega življenja, ki jim enako mične sledi tudi v drugi,

Ganglova rojstna hiša v Metliki

sedo vzgajal v slovenskem duhu in jih učil ljubiti našo sveto rojstno zemljo. Potreba je bila tedaj jasna in očitna, da nam svoje delo, doslej raztreseno po vseh možgih slovenskih knjigah in časopisih, zbere in tako napravi naši književnosti in našemu narodu najlepši dar. Še, ko je silvil 60-letnico svojega delavnega in vedno silno skromnega življenja, je izšlo prvih pet knjig njegovega zbranega dela »Moja pota«, a za Veliko noč še ostalih pet knjig, tako da obsega njegovo zbrano delo danes 10 lepih knjig, ki jih je ilustriral in nad vse okusno opremil naš popularni umetnik Saša Šantel.

Da bi poznali Engelberta Gangla kot književnika in ne zgolj kot sokolskega delavca, moramo predvsem omeniti vsaj v kratkih potezah njegovo književno ustvarjanje v zadnjih treh desetletjih, dasi se je že tudi prej s peresom prav pridno uveljavljal.

Ze 1. 1900 je Gangl ustanovil mladinski list »Zvonček«, še danes najljubše čtivo naše mladine. Ni mu bilo dolga leta le urednik, nego obenem tudi najplodnejši in najmarljivejši sodrnik. Sedem let pozneje je tudi za starše ustanovil list »Domate ognjišče«, leto dni pozneje pa še »Naše bodočnost«, ki je bila predhodnik današnjega »Sokolca«. Prva njegova zbirka je bila »Iz luči in teme«, v kateri sta mu bila vzor Gregorčič in Stritar, sledilo so »Moje obzorje«, pesmice za omladino »Pisaniček«, »Pesmi«, »Dom«, dvanaest sonetov v »Ljubljanskem Zvonu«. 1. 1905 in še mnogo pesniških del v raznih letnikih »Slovana« in »Ljubljanskega Zvona«. Med dramami naj omenimo »Materine sanje«, dramatizacijo »Krstja pri Savici« in »Dediščino«, med povestmi pa predvsem »Velikega trgovca«, »Tri rodove« in »Belo rojake«. Kot kritik in estēt se je Gangl udeleževal pri »Slovenskem Narodu« in tržaški »Edinosti«.

V uvodnih besedah v prvi knjigi svojih

tretji in četrta knjigi. V peti, šesti in sedmi knjigi objavlja svoje lepe prizore, šale, igre, vesele igre, trgovce in drame za naše ljudske odre, ki so jih mnogi že neshetokrat igrali.

Sedmo knjigo izpolnjuje tudi nekaj povestic, odlomek iz »Velikega trgovca« in zanimivo pisateljevo razmatranje »Prešerna in njegove dobe«. Poleg povestic v osmi knjigi objavlja v deveti nekaj veselih zgodbic, legend, basni in pravljic in v ljubljani pesmice v deseti zaključuje svoje delo, ki je predvsem v naši mladinski književnosti zbudilo res veliko zanimanje.

Največja odlika Ganglovega dela je ta, da ni bil njegov namen s povesticami, pesmimi in igrami le skrajšati čitateljem čas, nego je s prijetnim vedno pomešal tudi koristne nauke in vzgojne momente, ki so zlasti v mladinski književnosti silno važni. Njegov jezik je tako lahek in domač, da je dostopen vsakemu, a v njegovih delih ni nobenih osebnosti, nego je povsod močno poudarjena le splošnost, tako da bi njegovo zbrano delo mogli upravičeno imenovati pot našega rodu. Učiteljska tiskarna je z založbo teh knjig storila veliko uslugo naši mladinski književnosti, ki je itak zelo borna, a še večjo naši mladini, ki ji je bil Gangl že desetletja najboljši prijatelj in ji je to ostal do danes.

R—y

Pozna jih.

On: Zate, dušica, bi šel na konec sveta.

Ona: Vem, toda tam bi ne ostal.

Postrežljiv natak.

— Čujte, plačlini, predvčerašnjim sem jedel tu zelo dober golaž. Ali bi ga mogel danes zopet dobiti?

Plačlini: Mali, skoči v kuhinjo vprašat, če imajo še kaj predvčerašnjega golaža.

STANOVANJA

SOSTANOVALCA

v lepo sobo z elektriko in postrežbo za Din 100.- mesečno sprejem. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 1643

KUPIM

ALOJO KUPIM

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 5. 1644

ZIVALI

FAZANE ZA PRIPOD

kupi Stanojevič, apotekar, Veleš, vardarska banovina

PRODAJI

HIDRAVLICNO

STISKALNICO kompletno, brez sesalke, v dobrem stanju, prodam zaradi povečanja obrata po zelo nizki ceni s kapaciteto 300 kg olja na uro. — Tovarna olja, Podr. Slatina. 1639

DVE NOVI KARNISI

(medeni) prodam za polovično ceno. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 1642

SLUŽBE

KROJAČICA

belog rublja se traži. — Engler-Subotica, Strossmajerova br. 8.

BRIVSKEGA POMOČNIKA po možnosti ondulerja, in FRI-ZERKO — sprejem. — Ponudbe pod »Dobra moč 1611« na upravo »Slov. Narod«. 1643

AGILNEGA ZASTOPNIKA išče tovarna čepic. — Ponudbe: K. Buj, tvornica čepic, Split.

RAZNO

KAVERNA STRITAR vsak večer koncert — »prvovrstne pjevačice«. 29/T

ZELO POCENI

se oblečete pri PRESKERJU, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

Sveže, najfinije norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI — priporočljivo bledim in slabotnim osebam.

Gladiole, dalje in druge cvetlične korenine nudi SEVER & KOMP., LJUBLJANA, Gospodarska cesta 5.

POZOR!

Zaradi velike zaloge smo ponovno znižali cene pohištva: šperane orehove spalnice, črte njeve spalnice, šperane spalnice

omare » 400.-
postelje » 200.-
kuhinjske oprave » 800.-
kredence » 425.-

Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri nas na obroke in hranilne knjižice. Se priporoča

MIZARSTVO »SAVA«, Ljubljana, Golodvorska št. 18, Miklošičeva št. 6 Telefon 274

Tudi Vaša obleka bo kakor nova.

ko jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH LJUBLJANA, Poljanski nasip št. 4-6 Pralnica — svetilniškalnica

PRODAM »REICHSMARKE« v Nemčiji. — Ponudbe pod »Reichsmarke 1648« na upravo »Slov. Narod«. 1648

DANES OB 6. URI na raznju pečen JAGENČEK

Dobro vino. — Kersnikova ulica št. 5. — M. Priječ. 1649

NEPREMIČNOSTI

LOKAL v centru mesta z velikim izloženim oknom se odda s 1. majem t. l. v najem. — Pojasnila v Gajevi ulici 5/I, soba 128. 1637

IZLOŽBA

velika in svetla, v centru mesta se odda s 1. majem v najem. — Pojasnila v Gajevi ulici 5/I, soba št. 128. 1638

DVA PAVILJONA na veseljem prostoru ljubljanskega velesejma radi bolezni prodam. — Sv. Jakoba trg št. 5. 1641

TEGOVSKI LOKAL oddam v najem. — Pojasnila: Brendič, trgovec, Ptuj.

V neizmerni žalosti namanjamo, da je naš nad vse ljubljani brat in svak, gospod

KAROL KLAUDER

ZASERNIK

dne 22. t. m. po kratkem, mukopolnem trpljenju, spravljen z Bogom, mirno preminul.

Pogreb draglega pokojnika bo v torek, dne 24. aprila 1934 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Ulica stare pravde št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. aprila 1934.

Zahujoče sestre in brat.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod